

Številka: 090-111/2021/4
Datum: 8. 7. 2021

Ministrstvo za zdravje na podlagi drugega odstavka 22. člena ter prvega odstavka 1. člena in prvega odstavka 4. člena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US, 102/15 in 7/18) ter v povezavi z 207. členom Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13 in 175/20 – ZIUOPDVE), o zahtevi za dostop do informacij javnega značaja, podani s strani Damjana Gregoriča, [REDACTED], izdaja naslednjo

ODLOČBO

1. Zahteva za dostop do informacij javnega značaja z dne 10. 5. 2021, podana s strani Damjana Gregoriča, [REDACTED], ki se nanaša na nalezljivo bolezen COVID-19, virus SARS-CoV-2 ter pojavnost gripe v Sloveniji, se zavrne, ker zahtevane informacije ne obstajajo.
2. Posebni stroški postopka niso nastali.

Obrazložitev:

Ministrstvo za zdravje (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) je dne 10. 5. 2021 prejelo zahtevo Damjana Gregoriča, [REDACTED] (v nadaljnjem besedilu: prosilec), s katero je ta v skladu z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 - uradno prečiščeno besedilo, 117/06 - ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl.US, 102/15 in 7/18, v nadaljnjem besedilu: ZDIJZ) zahteval številne dokumente in podatke, ki se nanašajo na nalezljivo bolezen COVID-19 in virus SARS-CoV-2 (kot npr. na znanstvene raziskave, da COVID-19 posebej splošno nevarna bolezen, na maske za zaščito pred navedenim virusom, testiranje na prisotnost virusa, teste PCR, simptome okužbe z virusom v povezavi z odstotkom pozitivnih oseb pri testiranju, smrtnost zaradi COVID-19 in iz drugih vzrokov, varnost in neoporečnost cepiv itd.) ter na pojavnost gripe v Sloveniji.

Ob preučitvi zahteve je ministrstvo ugotovilo, da vloga nima vseh sestavin v skladu s 17. členom ZDIJZ, to je naslova prosilca in navedbe, v kakšni obliki se želi seznaniti z zahtevano informacijo. Zato je prosilca v skladu z 18. členom ZDIJZ, z dopisom, št. 090-111/2021/2 z dne 18. 6. 2021, pozvalo, da v 3 delovnih dneh od prejema tega dopisa zahtevo dopolni tako, da ministrstvu sporoči:

- svoj naslov in
- v kakšni obliki se želi seznaniti z zahtevano informacijo.

Prosilec je dne 21. 6. 2021 zahtevo dopolnil, zato je ministrstvo opravilo njen vsebinski pregled. Prosilec v svoji zahtevi navaja, da želi dostop do naslednje dokumentacije:

»1. Znanstvene raziskave in dokaze, da je Covid-19 nedvomno posebej splošno nevarna in nalezljiva bolezen;

2. Znanstvene dokaze, študije, kako pride do prenosa virusa okužbe, kapljično ali aerosolno;

2 Znanstvene raziskave, dokazen, da so (običajne, medicinske) maske koristna in učinkovita zaščita pred Sars-Cov-2;

3. Znanstvene dokaze o izolaciji virusa Sars-Cov-2, v skladu s Kochovimi postulati in študije, ki dokazujejo vzročne zveze;

4. Certifikate o ustreznosti PCR testa za učinkovito in zanesljivo odkrivanje okužbe s Sars-Cov-2 in o njegovem diagnostičnem namenu;

5. Podatek o številu amplifikacijskih ciklov, ki se jih uporablja v Sloveniji od začetka testiranja do danes, po mesecih;

6. Podatke o tem, koliko odstotkov od števila pozitivnih na testiranju na Sars-Cov-2 je:

a) asimptomatskih;

b) ima blage simptome, kot pri prehladu;

c) ima hude, življenjsko ogrožajoče simptome;

d) jih umre zaradi pridruženih bolezni in S covidom;

e) jih umre ZARADI Covid-19 (prosimo za prilogo izvedenskega mnenja o spremembi tkiv zaradi Covid-19 in o odsotnosti vseh drugih pridruženih bolezni);

7) Znanstvene dokaze, da je medicinska maska primerna, potrebna in neškodljiva zaščita za nošenje 8 ur med opravljanjem službe in za otroke; in kako je s FFP2 maskami;

Dokaze, da so medicinske maske, ki so v prodaji pri nas, neoporečne, da ne vsebujejo zdravju škodljivih snovi in sterilne. Prosim za deklaracijo o sestavi mask (material, s kakšnimi snovmi so obdelane);

9) Podatek, kdo v Sloveniji preverja neoporečnost mask, ki so v prodaji in uporabi;

10) Podatke o pojavnosti gripe v grafični obliki, za Slovenijo;

11) Podatke, koliko smrti, beleženih kot covid, je bilo v DSO-jih in koliko izven DSO-jev;

12) Podatke o drugih primerih smrti, brez covid;

13) Podatke o neoporečnosti in varnosti cepiv;

14) Podatke, da vsa cepiva ustrezajo splošno uveljavljenim načelom in pravilom medicinske znanosti, etike in deontologije;

15) Pojasnilo, zakaj se alternativne možnosti zdravljenja, poleg cepljenja, javnosti ne predstavijo in katere so te možnosti (zdravila);

16) Pojasnilo, zakaj se pri spoprijemanju s to boleznijo ne uporabljajo laboratorijske preiskave? Ob tem pa komentar pojasnil: <https://www.rtv slo.si/.../rezultat.../568841>; <https://www.rtv slo.si/.../ali-se-posveca-premajhna.../569429>. Ali se ta pojasnila ignorira?

17) Kriteriji, po katerih se presoja potrebo po nadaljnjem presejalnem programu – testiranje zaposlenih v vzgoji in izobraževanju (VIZ). Ustavno sodišče je namreč 27. 8. 2020 presodilo, da je potrebno ukrepe tedensko presojati, oz. pretehtati, ali še obstaja potreba po določenem ukrepu. (<https://www.us-rs.si/odlocba-ustavnega-sodisca-st-u-i-83.../>). Zahtevamo torej natančne informacije, katere kazalnike presojate, po kakšni metodologiji jih presojate in kakšna so odstopanja za vsak kazalnik posebej;

(Op.: Še enkrat pojasnim, da vsi ukrepi temeljijo na "domnevah", hkrati pa vsi ukrepi temeljijo na 39. členu ZNB, ki je očitno protiuustaven, a ustavno sodišče se tudi o tem vprašanju že več kot eno leto ne zgane! Še enkrat pojasnil, da v 39. členu, med drugim, izrecno piše: "Kadar z ukrepi, določenimi s tem zakonom, NI MOGOČE preprečiti, da se v Republiko Slovenijo занesejo in v njej razširijo določene nalezljive bolezni, lahko Vlada Republike Slovenije odredi tudi naslednje ukrepe:..." S čim točno ni mogoče tega preprečiti in s čem točno je to mogoče učinkovito preprečiti, glede na strokovna in znanstvena dognanja? Kakšne so alternative, ali je edina alternativa neoporečno, zanesljivo in varno cepivo ter ali so cepiva takšna, glede na znanstvena dognanja in sprotno spremljanje dejstev in okoliščin?)

18) Število potrjenih pozitivnih testov, izključno na presejalnem testiranju za zaposlene v VIZ, za vsak teden posebej. Informacija naj vključuje le potrjene primere, ne lažno pozitivnih, kot se na posameznih lokacijah še vedno dogaja. Številke in odstotki naj bodo izkazani za vsak teden posebej: število testiranih, število potrjeno pozitivnih in odstotek);

19) Zakaj se še naprej ignorira prisiljujočo družbeno nujnost po nameščanju sistemov za čiščenje in odvajanje izdihanega zraka iz zaprtih prostorov?

20) Zakaj je vlada s Sklepom o uporabi ukrepov, ki jih določa Zakon o nalezljivih boleznih (ZNB), pri pandemiji COVID-19, z dne 13. marca 2020, določila, da se pri pandemiji uporabljajo splošni in posebni ukrepi, ki jih ZNB določa za kugo ali virusno hemoragično mrzlico po povzročiteljih (ebola, denga, lassa, marburg);«

Nadalje je pri obravnavi zahteve prosilca ministrstvo ugotavljalo, kateri dokumenti predstavljajo informacijo javnega značaja v zadevi.

ZDIJZ ureja postopek, ki vsakomur omogoča prost dostop in ponovno uporabo informacij javnega značaja, s katerimi razpolagajo državni organi, organi lokalnih skupnosti, javne agencije, javni skladi in druge osebe javnega prava, nosilci javnih pooblastil in izvajalci javnih služb. Informacija javnega značaja je po določilu prvega odstavka 4. člena ZDIJZ informacija, ki izvira iz delovnega področja organa, nahaja pa se v obliki dokumenta, zadeve, dosjeja, registra, evidence ali dokumentarnega gradiva, ki ga je organ izdelal sam, v sodelovanju z drugim organom ali pridobil od drugih oseb. Iz navedene definicije so razvidni trije osnovni pogoji, ki morajo biti kumulativno izpolnjeni, da lahko govorimo o obstoju informacije javnega značaja, in sicer:

- informacija mora izvirati iz delovnega področja organa;
- organ mora z njo razpolagati;
- nahajati se mora v neki materializirani obliki.

Kot izhaja iz določbe prvega odstavka 4. člena ZDIJZ in tudi določbe prvega odstavka 1. člena ZDIJZ, informacijo javnega značaja predstavlja samo dokument, ki že obstaja, je že ustvarjen, oziroma dokument, ki ga je organ v okviru svojega delovnega področja že izdelal oziroma pridobil. Gre za pogoj, ki je v teoriji poznan kot »kriterij materializirane oblike«. Organi, ki so zavezanci po ZDIJZ, so dolžni omogočiti dostop le do že obstoječih informacij in niso dolžni ustvariti novega dokumenta ali pridobiti oziroma vzpostaviti dokumenta, ki ga v času zahteve nimajo.

V nadaljevanju je ministrstvo preverilo, ali razpolaga z informacijami, ki jih prosilec zahteva. Uradna oseba pristojna za posredovanje informacij javnega značaja na ministrstvu je izvedla postopek, na podlagi ZDIJZ.

Uradna oseba je obstoj v vlogi navedene dokumentacije najprej preverila v aplikaciji Lotus Notes, kamor se evidentira vsa prispela in odposlana pošta ter dokumenti, nastali pri delu organa, vendar zahtevane dokumentacije ni našla. Prav tako je obstoj zahtevane dokumentacije preverila pri javnih uslužbencih, ki vsebinsko pokrivajo to področje. Pojasnjeno ji je bilo, da z zahtevano informacijo ne razpolagajo, kar, kot že nevedno, izhaja tudi iz zadev in dokumentov, evidentiranih v aplikacijo Lotus Notes.

Na podlagi zgoraj navedenega dejanskega stanja pri ministrstvu, le-to ugotavlja, da ne razpolaga z dokumenti, ki so predmet zahteve prosilca oziroma iz katerih bi izhajali odgovori, ki jih zahteva prosilec. Prav tako ne ve, ali z zahtevanimi dokumenti razpolaga kakšen drug organ.

Da bi zadostil zahtevi prosilca, bi ministrstvo moralo »ustvariti« novo informacijo javnega značaja, česar pa organi, zavezanec po ZDIJZ, niso dolžni. Namen ZDIJZ je zagotoviti javnost in odprtost delovanja organov ter omogočiti uresničevanje pravice posameznikov in pravnih oseb, da pridobijo informacije javnega značaja, pri čemer si morajo organi za uresničitev tega namena prizadevati, da dosežejo čim večjo obveščenost javnosti o svojem delu.

Smisel dostopa do informacij javnega značaja je torej potrebno iskati v javnem in odprtem delovanju zavezanca. Ob tem je treba upoštevati, da se lahko zagotovi prost dostop zgolj do informacij, ki dejansko že obstajajo. Postopek po ZDIJZ ni namenjen prisili ustvarjanja informacij ali ugotovitvi, da bi določene informacije morale obstajati. Organi, ki so zavezani po ZDIJZ, so dolžni omogočiti dostop le do že obstoječih informacij in niso dolžni ustvariti novega dokumenta, zbirati informacij, opravljati raziskav, ali analizirati podatkov, da bi zadostili zahtevi prosilca.

Izjema od napisanega so le informacije, ki se nahajajo v računalniških bazah, nastalih v zvezi z dejavnostjo organa. Dolžnost posredovanja informacij se nanaša na tako imenovane »surove« informacije (več: Komentar Zakona o dostopu do informacij javnega značaja, doc. dr. Senko Pličanič s soavtorji, Inštitut za javno upravo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, 2005, str. 83). Tako načeloma velja, da mora zavezanec omogočiti dostop do dokumentov, ki se nahajajo v računalniških bazah, čeprav priključ iz zbirke, tehnično gledano, pomeni nastanek (ustvarjanje) novega dokumenta. Nedvomno pa je tudi pri informacijah, ki se nahajajo v informatiziranih zbirkah podatkov, potreben relativiziran pristop. Organi namreč niso dolžni informacij obdelovati ali analizirati tako, da bi po kriterijih in kategorijah, ki jih zahtevajo prosilci, iz neobdelanih in razpršenih podatkov ustvarili nov dokument, ki bi proslcu omogočal neposredno seznanitev z informacijo.

Ne glede na zgoraj navedeno pa ministrstvo pri posameznih točkah zahteve prosilca podaja svoja pojasnila, s čimer odgovarja več, kot mu nalaga ZDIJZ.

Ad tč 7. in 9.

Ministrstvo z zahtevano dokumentacijo oziroma z zahtevanimi podatki ne razpolaga, pač pa pojasnjuje, so maske, ki ne sodijo med medicinske pripomočke ali osebno varovalno opremo (npr. maske, ki so izdelane doma), nemedicinske maske za splošno uporabo in ne potrebujejo certifikata. Tudi maske, ki so medicinski pripomoček (medicinske obrazne maske, kirurške maske), ne potrebujejo certifikata, pač pa za prodajo na trgu EU potrebujejo izjavo o skladnosti, sestavljeno s strani proizvajalca oziroma njegovega pooblaščenega predstavnika, če je proizvajalec izven EU. Z izjavo o skladnosti (Declaration of Conformity) proizvajalec dokazuje, da so maske kot izdelek v skladu z zahtevami, ki so za te izdelke določene v predpisih.

Glede nadzora mask v prosti prodaji ministrstvo pojasnjuje, da so le-te v pristojnosti Tržnega inšpektorata RS, če gre za maske, ki ne sodijo med medicinske pripomočke. Če gre za maske kot medicinske pripomočke, pa so v pristojnosti Javne agencije RS za zdravila in medicinske pripomočke.

Ad tč 13. in 14.

Ministrstvo z zahtevano dokumentacijo oziroma z zahtevanimi podatki ne razpolaga, pojasnjuje pa, da je obsežna znanstvena analiza kliničnih raziskav glede varnosti in učinkovitosti cepiv objavljena na spletnih straneh Evropske agencije za zdravila (EMA). Na podlagi znanstvenega pregleda navedenih raziskav je agencija izdala pozitivno mnenje za uporabo cepiv, Evropska komisija pa dovoljenje za promet. Spletna stran Evropske agencije za zdravila je dostopna na naslednji povezavi: <https://www.ema.europa.eu/en>, vsi podatki v zvezi s cepivi proti COVID-19 pa so dostopni na naslednji povezavi:

<https://www.ema.europa.eu/en/human-regulatory/overview/public-health-threats/coronavirus-disease-covid-19/treatments-vaccines-covid-19>.

Ad tč 17.

Ministrstvo z zahtevano dokumentacijo oziroma z zahtevanimi podatki ne razpolaga, pojasnjuje pa, da potrebo po nadaljnjem presejalnem programu - testiranju zaposlenih v vzgojno-izobraževalnih zavodih presoja Strokovna svetovalna skupina ministra za zdravje za zajezitev in obvladovanje epidemije COVID-19. Naloge strokovne svetovalne skupine:

- pripravlja strokovne podlage, mnenja in predloge za ukrepe za potrebe Ministrstva za zdravje in Vlade Republike Slovenije,
- preveri strokovno utemeljenost ukrepov iz odlokov Vlade Republike Slovenije oziroma odredb Ministrstva za zdravje ob upoštevanju strokovnih razlogov, pri čemer predlaga, da se ti ukrepi še naprej uporabljajo, se jih spremeni oziroma odpravi,
- redno spremlja in poroča ministru o epidemiološkem stanju,
- pripravlja in podaja stališča na dokumente Ministrstva za zdravje in se nanašajo na ukrepe za obvladovanje COVID-19,
- po potrebi izdela priporočila, navodila, predloge v zvezi z aktivnostmi na področju obvladovanja COVID-19,
- opravlja druge naloge po presoji ministra.

Ad tč 20.

Pri bolezni COVID-19 gre za pojav nove nalezljive bolezni, ki še ni umeščena med nalezljivimi boleznimi v prvem odstavku 8. člena Zakona o nalezljivih boleznih (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/20 – ZIUZEOP, 142/20, 175/20 – ZIUOPDVE, 15/21 – ZDUOP in 82/21, v nadaljnjem besedilu: ZNB), zaradi katerih se izvajajo splošni in posebni ukrepi iz ZNB. V skladu s tretjim odstavkom 8. člena ZNB je Vlada RS na podlagi mnenja in strokovnih priporočil medicinske stroke odločila, da se tudi za COVID-19 uporabljajo posebni ukrepi za preprečevanje in obvladovanje nalezljivih boleznih (10. člen ZNB), in sicer zaradi nevarnosti COVID-19, ki lahko ogrozi življenje in zdravje prebivalcev Republike Slovenije.

Na podlagi navedenega, je ministrstvo odločilo, da se prosilcu zavrne dostop do zahtevane dokumentacije, saj na podlagi prvega odstavka 4. člena ZDIJZ v povezavi s prvim odstavkom 1. člena ZDIJZ ne gre za informacijo javnega značaja, s katero bi ministrstvo razpolagalo.

Organ mora ob izdaji odločbe odločiti tudi o posebnih stroških, ki so nastali v zvezi z odločanjem v upravnem postopku. V predmetnem postopku posebni stroški postopka niso nastali.

PRAVNI POUK:

Zoper to odločbo je dovoljena pritožba. Pritožba se vloži pisno v roku 15. dni od njene vročitve. Pritožbo se vloži pisno ali da ustno na zapisnik pri Ministrstvu za zdravje. Če je pritožba poslana priporočeno po pošti, se šteje, da je pravočasna, če je oddana na pošto zadnji dan pritožbenega roka. Pritožbi v dveh izvodih je treba priložiti izvirnik ali pa kopijo izvornika te odločbe. Pritožba je prosta plačila upravne takse. O pritožbi odloča Informacijski pooblaščenec.

po sklepu ministra:
št. 1001-3/2021/4 z dne 7. 6. 2021

Tamara Abraham

uradna oseba za posredovanje
informacij javnega značaja

Tamara Abraham

Vročiti:

- Damjan Gregorič, [REDACTED] - osebno.